

Зміни у застосуванні РРО

Верховною Радою України прийнято Закони України від 20 вересня 2019 року № 128-IX «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» (далі – Закон № 128) та № 129-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» (далі – Закон № 129).

Зазначеними законами, зокрема, запроваджується низка новацій у сфері застосування реєстраторів розрахункових операцій (далі РРО):

1. Суб'єктам господарювання буде дозволено при здійсненні готівкових розрахунків із споживачами застосовувати програмні РРО, в якості яких можливо буде застосовувати будь-який пристрій (смартфон, планшет, комп'ютер тощо). Програмний РРО за допомогою спеціального програмного забезпечення може фіскалізувати розрахункові операції на сервері ДПС.

Слід зазначити, що для уникнення втрат, у першу чергу суб'єктів малого та мікробізнесу (дрібних підприємців), відповідне програмне забезпечення буде надаватися ДПС суб'єктам господарювання безкоштовно.

2. Передбачається запровадження механізму компенсації споживачу коштів, сплачених за придбаний товар (послугу), якщо такому споживачу було надано розрахунковий документ, інформація щодо якого відсутня в базах даних ДПС (далі – механізм «Кешбек»).

Так, якщо споживачу надано касовий чек РРО, проте інформація про такий чек відсутня на сервері ДПС, споживач має право звернутися до контролюючого органу про порушення суб'єктом господарювання порядку проведення готівкових розрахунків та, у разі їх підтвердження, має можливість отримати з бюджету як компенсацію 100 відсотків вартості придбаного товару, який йому було реалізовано з порушенням вимог чинного законодавства.

Механізм «Кешбек» запроваджується, в першу чергу, для боротьби з «нефіскальними» чеками, коли окремими несумлінними платниками споживачам надаються чеки, які не є фіскальними, проте на вигляд схожі на фіскальні чеки.

3. Передбачається впровадження обов'язкового застосування РРО фізичними особами-підприємцями платниками єдиного податку II та III групи при здійсненні готівкових розрахунків із споживачами.

Крім того, перед цим передбачається впровадження обов'язку застосування РРО для фізичних осіб – підприємців (платників єдиного податку другої та третьої груп), які провадять певні ризикові види діяльності (продаж товарів (надання послуг) через мережу Інтернет, торгівля ювелірними виробами та побутовими виробами з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, діяльність туристичних

агентств, туристичних операторів, готелів тощо, реалізацію текстилю (крім реалізації за готівкові кошти на ринках).

4. За незастосування РРО або застосування із порушенням встановлених вимог передбачається деяке збільшення розміру штрафних (фінансових) санкцій, оскільки діючі норми щодо розміру штрафних санкцій було прийнято ще у 2000 році. При цьому ніяких додаткових штрафів до вже передбачених Законом України від 06.07.1995 № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265) не встановлюється.

5. Також Законом № 128 передбачається обов'язок суб'єктів господарювання проводити розрахункові операції через РРО та програмні РРО з використанням режиму попереднього програмування найменування та цін товарів (послуг) із зазначенням коду товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД для підакцизних товарів (до цього було тільки для пального).

У разі проведення розрахункових операцій через РРО та/або програмні РРО без використання режиму попереднього програмування найменування кожного підакцизного товару із зазначенням коду товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД, ціни товару та обліку його кількості, відповідно до п. 7 ст. 17 Закону № 265 до суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції за товари (послуги), за рішенням відповідних контролюючих органів застосовуються фінансові санкції у розмірі триста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Водночас, Законом України від 17 березня 2020 року № 533-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (далі – Закон № 533) було перенесено терміни набуття чинності відповідними нормами Закону № 128 і Закону № 129.

Так, відповідно до пп. 4 та 5 розділу І Закону № 533 набрання чинності Законами №№ 128 та 129 відтермінується:

з 19.04.2020 до 01.08.2020 – можливість застосування програмних реєстраторів розрахункових операцій і збільшення розміру штрафних (фінансових) санкцій;

з 01.10.2020 до 01.01.2021 – запровадження механізму «Кешбек» та обов'язок застосування РРО фізичними особами-підприємцями платниками єдиного податку другої та третьої груп, які провадять ризикові види діяльності;

з 01.01.2021 до 01.04.2021 – обов'язок застосування РРО усіма фізичними особами-підприємцями платниками єдиного податку другої та третьої груп.

Зміни у застосуванні РРО (ЗУ від 06.07.95 № 265/95-ВР «Про застосування РРО»)

Термін набрання чинності вимог	Кого стосуються зміни	Дії, які необхідно вжити	Місце розміщення/застосування	Відповідальність
01.08.2020	Усі користувачі РРО (за бажанням)	Отримати безкоштовне програмне рішення від ДПС або придбати будь-який інший програмний РРО	Вебпортал ДПС або у іншого виробника	
01.08.2020	Продавці підакцизних товарів	Зазначати у чеку РРО поряд з найменуванням товарів коди товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД	Чеки РРО	Триста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (5100 грн.)
01.01.2021	Громадяни -покупці	<ul style="list-style-type: none"> - Перевірити справжність розрахункового документа (чек РРО) на вебпорталі ДПС; - подати скаргу у разі відсутності інформації в Електронному кабінеті про чек РРО; - отримати «КЕШБЕК» у разі підтвердження порушення 	Електронний кабінет на вебпорталі ДПС	
01.01.2021	ФОП - платники єдиного податку II – III групи, які здійснюють розрахунки у сфері Інтернет-торгівлі, ресторанного господарства, ювелірній, побутової техніки, медичних послуг, туризму, готелів, секонд-хенду	Зареєструвати та використовувати РРО або ПРРО	Електронний кабінет на вебпорталі ДПС, сервісні центри з обслуговування РРО	<p>100 відсотків вартості проданих з порушеннями товарів (робіт, послуг) - за порушення, вчинене вперше;</p> <p>150 відсотків вартості проданих з порушеннями товарів (робіт, послуг) - за кожне наступне вчинене порушення</p>
01.04.2021	Усі суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють розрахункові операції, крім ФОП - платників єдиного податку I групи	Зареєструвати та використовувати РРО або ПРРО	Електронний кабінет на вебпорталі ДПС, сервісні центри з обслуговування РРО	<p>100 відсотків вартості проданих з порушеннями, товарів (робіт, послуг) - за порушення, вчинене вперше;</p> <p>150 відсотків вартості проданих з порушеннями, товарів (робіт, послуг) - за кожне наступне вчинене порушення</p>